

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Valentina Bradu și avocatul Eduard Digore în numele inculpatului și ultimul, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în cauza penală, în privința lui

Cara Serghei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 06.12.2017 până la 15.06.2018;

Instanța de apel de la 27.06.2018 până la 27.02.2019;

Instanța de recurs de la 21.05.2019 până la 08.07.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 iunie 2018, inculpatul Serghei Cara a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 1 850 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 92 500 lei.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui Serghei Cara prin sentință a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

De asemenea instanța de fond a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către Igor Costișa și a dispus încasarea din contul lui Serghei Cara în beneficiul lui Igor Costișa suma de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, în rest cerința părții vătămate Igor Costișa privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Serghei Cara la data de 25.07.2017, aproximativ la ora 15:30, aflându-se în mun. Chișinău, str. Uzinelor nr. 11, urmărind scopul obținerii prin șantaj a bunurilor altei persoane, acționând de comun acord și împreună cu Vasili Guigov l-au amenințat pe Igor Costișa că în cazul în care nu le va transmite primilor suma de 30 000 lei, Vasili Guigov și

Serghei Cara îi va crea probleme lui Igor Costișa prin denunțarea acestuia organelor Inspectoratului Fiscal de Stat pe faptul că Igor Costișa nu a eliberat bon fiscal la vânzarea materialelor de construcții din magazinul „StroyLux”, administrat de SC „BAHOR-LUX” SRL și denunțarea la Procuratura Republicii Moldova privind săvârșirea de către Igor Costișa a infracțiunii de escrocherie, iar în rezultatul defăimării, Igor Costișa va avea probleme foarte mari inclusiv vor fi efectuate controale, verificări și percheziții la magazinul „StroyLux”, acțiuni care vor bloca activitatea acestui magazin, iar în legătură cu acest fapt Igor Costișa va trebui să achite suma de 5 000 euro.

În rezultatul amenințărilor lansate, Serghei Cara împreună cu Vasili Guigov, la data de 26.07.2017, aproximativ la ora 15:50 min, aflându-se în mun. Chișinău, str. Meșterul Manole nr. 14 au primit de la Igor Costișa mijloace financiare în sumă de 30 000 lei.

Continuând acțiunile sale infracționale la data de 26.07.2017, aproximativ la ora 17:30, Vasili Guigov aflându-se în mun. Chișinău, str. Meșterul Manole nr. 14, continuând amenințarea lui Igor Costișa referitor la denunțarea acestuia organelor Procuraturii și pornirea unei cauze penale pentru infracțiunea de escrocherie, care prevede sancțiune în formă de închisoare de la 3 la 7 ani, Vasili Guigov a cerut de la Igor Costișa pentru sine și pentru Serghei Cara suma de 1 000 euro.

În continuarea acțiunilor infracționale, la data 27.07.2017, Vasili Guigov aflându-se în mun. Chișinău, str. Meșterul Manole nr. 14 au primit de la Igor Costișa, pentru sine și pentru Serghei Cara, mijloace financiare în sumă de 20 000 lei.

Instanța de fond a constatat că prin acțiunile inculpatul Serghei Cara a comis infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, individualizată prin *„șantaj, adică cererea de a transmite bunurile proprietarului amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare despre acesta, săvârșit de două persoane, acțiuni urmate de dobândirea bunurilor cerute”*.

3. Nefiind de acord cu decizia pronunțată de către instanța de fond a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță prin care lui Serghei Cara pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal a-i aplica pedeapsa pe un termen de 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 2 000 unități convenționale, și includerea în termenul executării pedepsei închisorii din 27.07.2017 până la 07.09.2017.

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat următoarele că, norma art. 76 alin. (1) lit. a) Cod penal, stipulează că la stabilirea pedepsei se consideră circumstanță atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai

puțin grave, or, conform art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal este clasificată drept o infracțiune gravă, iar pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, legiuitorul a stabilit pedeapsă exclusivă cu închisoarea pentru un termen de la 7 la ani.

Astfel, instanța de judecată neîntemeiat a stabilit o pedeapsă mai blândă, fără a motiva soluția adoptată.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Eduard Digore în numele inculpatului prin care a solicitat casarea totală a sentinței, casarea încheierii nr. 1-1710/18 din 17.04.2018 privind respingerea cererii privind sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității textului din art. 189 alin. (1) Cod penal și pronunțarea de către instanța de apel potrivit modului prevăzut de prima instanță a unei sentințe de achitare a lui Serghei Cara, din motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii incriminate.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond la pronunțarea sentinței nu a luat în calcul personalitatea inculpatului, care se caracterizează ca fiind inofensivă.

De asemenea, apărătorul a indicat că, instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate în respectiva cauză penală, or, inculpatul doar a preîntâmpinat cu denunțarea despre acțiunile ilicite ale lui Igor Costișa, iar banii solicitați de către acesta erau banii în mărimea în care a fost înșelat la livrarea materialelor de construcție.

Totodată, avocatul a menționat despre erorile procesuale săvârșite la etapa urmăririi penale, și anume, faptul că procesul-verbal de ridicare din 27.07.2017 (prin care a fost ridicat de la Igor Costișa extrasul facturii nr. UZ01001455 din 25.07.2017, vol. I f.d. 37), contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima și a doua filă a procesului verbal de ridicare din 27.07.2017 nu sunt semnate de către persoana care l-a întocmit (vol. I f.d. 37); procesul-verbal de ridicare din 02.08.2017, prima filă a procesului verbal de ridicare nu sunt semnate de persoana care l-a întocmit (vol. I f.d. 37); procesul-verbal de examinare a obiectelor din 22.08.2017 (a fost examinat telefonul mobil de model LG K10, (voi. I, f.d. 46-47), nu este indicată prin intermediul cărui mijloc tehnic a fost realizată copierea informației din telefonul mobil de model LG K10 pe CD. De asemenea nu sunt indicate fișierele care sunt copiate din telefonul mobil pe CD. în procesul verbal nu este indicat, numărul de identificare a CD-ului. Contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima filă a procesului-verbal de examinare a obiectelor din 22.08.2017 nu este semnată de persoana care l-a întocmit; procesul-verbal de examinare din 25.08.2017 nu este menționat nimic despre ridicarea înregistrărilor audio, care au fost examinate. De asemenea, nu este indicat prin intermediul cărui mijloc tehnic (citorul de informație) și prin ce metodă/program licențiat au fost reproduse înregistrările de pe fișierele indicate în rezultatul examinării

telefonul mobil de model LG K10 ce aparține lui Igor Costișa; procesul-verbal de ridicare din 08.08.2017 conform căruia de la Pavel Costișa a fost ridicat extrasul facturii nr. UZ01001427 din 13.07.2017 și un CD cu convorbirile telefonice purtate între Igor Costișa, Serghei Cara și Vasile Guigov (Vol. I, f.d. 57). Contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima filă a procesului-verbal de ridicare din 08.08.2017 nu este semnată de persoana care l-a întocmit. De asemenea contrar prevederilor art. 131 alin. (5) Cod de procedură penală, CD ridicat nu a fost sigilat și nu este indicat numărul de identificare sau marca acestuia pentru a nu fi confundat cu CD menționat în procesele verbale din 22 și 25 august 2017; procesul-verbal de percheziție din 27.07.2017 conform căruia a fost efectuată percheziția automobilului de model Nissan X-Trail cu n/î CSI154 în rezultatul căruia au fost depistate și ridicate mijloacele financiare în mărime de 20000 lei transmise sub control, Vol. I, f.d. 72-73. Percheziția s-a realizat în lipsa apărătorului, contrar art. 69 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la fel contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima filă a procesului verbal de percheziție nu este semnată de persoana care l-a întocmit (vol. I, f.d. 104); procesul-verbal de examinare din 08.08.2017, în acest caz, de asemenea nu este indicat prin intermediul cărui mijloc tehnic (cititor de informație) au fost reproduse înregistrările de pe fișierele indicate că s-ar conține pe CD-ul ridicat de la partea vătămată la 08.08.2017. Toate 5 fișiere indicate în proces verbal de examinare din 08.08.2017 precum și stenograma conversațiilor reproduse se conțin și în proces-verbal de examinare din 25.08.2017 conform căruia au fost examinate înregistrările audio a convorbirilor telefonice între Igor Costișa, Serghei Cara și Vasile Guigov;

Totodată, apărătorul a menționat că, instanța de fond a reținut înregistrările audio obținute de partea vătămată prin imixtiune în viața privată a lui Cara Serghei și Guigov Vasile, fără a fi supuse unui test de proporționalitate dintre scopul urmărit și limitele ingerinței în sfera vieții private chiar a posteriori al temeiniciei interceptării în acest caz din partea unei autorități independente și imparțiale și deci cu violarea art. 8 CEDO. Partea vătămată a declarat că nu a informat persoanele respective despre înregistrarea convorbirilor telefonice ale acestora. Înregistrarea efectuată de o persoană privată a convorbirilor cu reclamantul, beneficiind de asistență din partea procurorului, care i-a sugerat să efectueze înregistrarea convorbirilor telefonice și din partea polițiștilor, ambele organe judiciare acționând în exercitarea îndatoririlor de serviciu, jucând un rol determinant în toată afacerea, angajează răspunderea statului, (cauza M.M c. Olandei, hot. din 8 aprilie 2003);

Avocatul a indicat că, încheierea din 17.04.2018 este una vădit ilegală, neîntemeiată, iar instanței de apel nu îi rămâne decât să o caseze și să admită cererea apărătorului cu privire la sesizarea Curții Constituționale, în vederea supunerii

controlului constituționalității art. 189 alin. (1) CP al RM, deoarece la emiterea încheierii instanța de fond a interpretat eronat prevederile pct. 82 a Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016.

La fel, avocatul a subliniat că, sentința urmează a fi casată și în partea soluționării acțiunii civile, or, pretinsa parte vătămată nu a prezentat nicio probă privind prejudiciul moral care i-a fost cauzat. Mai mult, drept urmare a acțiunilor ilegale ale lui Igor Costișa, a avut de suferit Serghei Cara, și nu invers.

De asemenea, apelantul a susținut poziția precum că, instanța nu a motivat soluția când a dispus încasarea prejudiciului moral din contul lui Serghei Cara, or, deși Igor Costișa a invocat că a avut de suferit, nu a confirmat prin probe acest fapt. Instanța a ales însă să enumere prevederile Codului de procedură penală și în final să constate în lipsa de înscrisuri că partea civilă a avut „*anumite suferințe psihice, retrăiri, agravarea stării de sănătate*”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, apelul declarat de către procuror a fost respins ca fiind nefondat, iar apelul declarat de către avocatul Eduard Digore în numele inculpatului a fost admis, casată sentința parțial, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Serghei Cara recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin.(3) lit. e) Cod penal i se stabilește pedeapsă prin aplicarea art.79 Cod penal, cu închisoare pe termen de 5 ani, cu amendă în mărime de 1 850 unități convenționale, ce constituie 92 500 lei.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată lui Serghei Cara se suspendă condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani și nu va fi executată dacă inculpatul în perioada de probațiune nu va comite noi infracțiuni și prin purtarea exemplară și muncă cinstită va confirma încrederea acordată.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a subliniat că, în virtutea împrejurărilor de caz, a circumstanțelor de fapt și de drept, instanța de fond just, legal, motivat și întemeiat a ajuns la concluzia precum că inculpatul Serghei Cara se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal.

În susținerea celor constatate instanța de apel a indicat că, deși inculpatul nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia este pe deplin dovedită prin probe prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile părții vătămate, declarațiile martorilor și documentele cercetate în ședința de judecată, și anume: *declarațiile părții vătămate Igor Costișa (f.d.213-215, 221, 225, Vol. II); declarațiile martorilor Mihail Botnari (f.d.216, Vol. II), Pavel Chiriac (f.d.217-218, Vol. II), Radu Zaporojan (f.d.219, Vol. II), Andrei Spînachi (f.d.220,*

Vol. II); procesul-verbal de consemnare a plângerii lui Igor Costișa din 27.07.2017 (f.d.8, Vol. I); procesul-verbal de ridicare din 27.07.2017 (f.d. 29-33, Vol.I); procesul-verbal de ridicare din 02.08.2017 (f.d. 34-38, Vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectelor din 22.08.2017 (f.d.39-40, Vol. I); procesul-verbal de examinare din 25.08.2017 (f.d. 42-44, 45, Vol. I); procesul-verbal de ridicare din 08.08.2017 (f.d. 46-49, Vol. I) procesul-verbal de examinare din 08.08.2017 (f.d.51-53, Vol. I); procesul-verbal de percheziție din 27.07.2017 (f.d. 55, 61, Vol. I); procesul-verbal de percheziție din 27.07.2017 (f.d 62, 68, Vol. I); procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații: controlul transiterii și primirii banilor, efectuate la data de 27.07.2017 (f.d. 79, Vol. I).

Așadar, instanța de apel a conchis că în conformitate cu probatoriului administrat obiectul infracțiunii și-a găsit realizare prin forma cererii inculpatului Serghei Cara adresată părții vătămate Igor Costișa, de transmitere a sumei de 30 000 lei și respectiv 20 000 lei, în contextul amenințărilor cu adresarea către organele de poliție, Inspectoratul Fiscal de Stat, cât și procuratură, care ar genera tragerea lui Igor Costișa la răspundere, inclusiv penală.

În sensul dat, confirmative sunt relatările părții vătămate Igor Costișa, care a indicat că l-a întrebat pe Vasili Guigov de ce suma de 30 000 lei este cerută de la el, iar acesta a spus că așa doresc ei, dar despre destinația banilor, presupune că a fost pentru a-i întoarce lui Serghei Cara. Suma de 20 000 lei cerută în a doua tranșă nu cunoaște dacă a fost personal pentru Vasili Guigov, însă a înțeles că Vasili Guigov acționează din cuvintele lui Serghei Cara care a spus că suma de 20 000 lei este pentru ca să-i fie de învățătură.

La fel, obiectul infracțiunii de șantaj și-a găsit realizare și reieșind în procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații, controlul transiterii și primirii banilor, efectuate la data de 27.07.2017, conform căruia s-a constatat că mijloacele financiare în mărime de 20 000 lei au fost transmise lui Vasili Guigov.

De asemenea, martorul Vasili Guigov fiind audiat în instanța de apel a comunicat că suma de 30 000 lei au fost transmiși de către Igor Costișa lui Serghei Cara, iar din acei 30 000 lei Serghei Cara i-a dat 10 000 lei și lui i-a rămas 20 000 lei. Suma de 20 000 lei el i-a lăsat-o lui. Serghei Cara nu a cerut bani din suma de 20 000 lei. Serghei Cara când era cu el nu la amenințat pe Igor Costișa, iar a doua zi când a solicitat încă 20 000 lei în acea zi a avut convorbiri telefonice cu Cara Serghei.

În asemenea situație, instanța de apel a notat clar că la caz acțiunile inculpatului au fost îndreptate nemijlocit spre transmiterea de către Igor Costișa a sumei de 30 000 lei, sumă care a și fost primită de către inculpat, iar în cele din urmă acesta fiind amenințat, în continuare s-a adresat organelor de poliție, și în acest sens fiind dispusă

măsura specială de investigație controlul transmiterii și primirii banilor, care ulterior, în cadrul percheziției au fost depistați în automobilul condus de către Vasili Guigov.

Mai mult ca atât, conform procesului-verbal de percheziție din 27.07.2017 fiind efectuată percheziția la domiciliul lui Serghei Cara în rezultatul căreia au fost depistate și ridicate mijloace financiare în mărime de 20 000 lei, telefonul mobil de model SAMSUNG și un telefon de model LENOVO, iar prin ordonanța din 28.08.2017 au fost recunoscute ca corpuri delicate pe cauza penală, circumstanță care confirmă încă odată obiectul material, care de altfel a fost confirmat și de către Vasili Guigov, ultimul menționând că din suma de 30 000 lei transmisă inițial la cererea lui Serghei Cara 20 000 lei i-au revenit lui Serghei Cara, iar restul sumei de 10 000 lei lui Vasili Guigov.

Cu referire la latura subiectivă a infracțiunii imputate inculpatului, instanța de apel a subliniat că, cererea făptuitorului reprezintă o pretenție, o revendicare făcută în orice formă: verbal sau în scris, prin telefon sau prin utilizarea altor mijloace de comunicație, nemijlocit sau prin intermediari. Astfel, conform relatărilor părții vătămate Igor Costișa, acesta după realizarea materialelor de construcție a fost amenințat de către inculpatul Serghei Cara împreună cu Vasili Guigov, că dacă nu va transmite suma de 30 000 lei, aceștia se vor adresa organelor de poliție, Procuratură, și Inspectoratului Fiscal de Stat, amenințare care a fost privită și conștientizată de către Igor Costișa ca fiind una reală și iminentă, iar ca urmare a acestui fapt, dânsul a fost nevoit să transmită suma de 30 000 lei. Ulterior, în scop de învățătură, au mai cerut o sumă de 20 000 lei, spunându-i lui Igor Costișa că în cazul adresării organelor de resort, va achita o sumă de 5 000 euro.

În acest context, instanța de apel a reiterat că aceste circumstanțe denotă clar că inculpatul Serghei Cara a acționat anume sub forma unei amenințări de a i se transmite sumele vizate de bani, astfel că și martorul Pavel Chiriac a comunicat în instanța de fond că după ce s-a transmis a doua sumă de bani, Serghei Cara i-a spus că nu este mulțumit de suma achitată, spunând că aceasta este prea mare pentru cantitatea materialelor. Serghei Cara nu era de acord cu prețul, acesta concret i-a spus că lui i se pare că prețul achitat este prea mare. Nu cunoaște cine i-a spus lui Serghei Cara că prețul ar fi prea mare. A doua zi a mai verificat o dată materialele de construcție și corespundea. Ca meșter nu a avut obiecții la calitatea mărfii livrate. Sergiu Cara nu a avut obiecții la calitatea mărfii livrate, ci doar la cantitate. Până la obiectul dat, a mai avut două obiecte cu Igor Costișa. Clienții anterior nu au avut careva pretenții la prețuri sau calitate deoarece nici nu a discutat despre prețurile materialelor, ba din contra erau mulțumiți.

În acest sens, instanța de apel a respins alegațiile susținute de către inculpatul Serghei Cara, precum că suma cerută de 30 000 lei, a constituit anume prejudiciul care

i-ar fi fost cauzat de către Igor Costișa din motiv că acesta i-ar fi vândut materialele cu mult mai scump, or, conform relatărilor martorului Pavel Chiriac, materialele de construcție au fost livrate în 2 tranșe, în prima tranșă s-au livrat plăci metalice și careva materiale pentru începerea instalării „sidingului”, iar în a doua tranșă s-a livrat deja „sidingul” propriu-zis, iar când se aducea marfa, el verifica calitatea și cantitatea, careva lipsuri în comandă nu a depistat. Mai mult ca atât, dădea comanda și verifica marfa după lista cu marfa, ulterior s-au mai făcut niște comenzi adiționale, deoarece nu s-a calculat corect metrajul.

Mai mult ca atât, înaintarea cererii și amenințarea aplicată la caz a confirmat-o și pătimitul Igor Costișa, care a indicat că amenințarea cu pornirea dosarului penal pe numele său de către Serghei Cara și Vasili Guigov a fost bazată pe a doua factură în suma de 39 000 lei, precum că l-a amăgi cu suma de 30 000 lei. După ce au venit Vasili Guigov și Serghei Cara și au cerut suma de 30 000 lei nu a recunoscut că i-ar fi amăgit în sumă de 30 000 lei, de aceea a și dorit să clarifice situația creată și cum a calculat suma de 30 000 lei. S-a speriat de situația dată deoarece nu dorea probleme la serviciu și dosar penal.

Instanța de apel a menționat că, faptul amenințării pătimitului Igor Costișa și-a găsit confirmare și datorită procesului-verbal de consemnare a plângerii lui Costișa Igor din 27.07.2017 prin care Igor Costișa a solicitat organelor de urmărire penală atragerea la răspundere penală a persoanelor pe nume Vasile și Sergiu, cărora le-a livrat materiale de construcție în sumă de 314,14 lei, care pe parcursul zilei de 25.07.2017, în timp ce se afla pe teritoriul mun. Chișinău, au cerut și primit de la el suma de 30 000 lei, amenințându-l că-i vor face diferite probleme la serviciu, în continuare tot aceste două persoane, continuând acțiunile de șantaj, pe parcursul zile de 26.07.2017, în timp ce se aflau pe teritoriul magazinului „Supraten”, amplasat pe str. Meșterul Manole, mun. Chișinău, au pretins de la el, suma de 1 000 euro, amenințându-l că-i vor face probleme în cadrul organelor de drept, din cauza că nu le-a eliberat bon fiscal la livrarea materialelor de construcție în sumă de 39 314,14 lei, care le-a livrat la solicitarea și insistența acestora în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Livezilor.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că, CD-ul cu înregistrările convorbirilor telefonice dintre Igor Costișa, Serghei Cara și Vasili Guigov, a demonstrat că, Serghei Cara l-a amenințat pe Igor Costișa și sub presiunea amenințărilor cu adresarea la organele de resort, pătimitul Igor Costișa a transmis suma de 30000 lei, însă restul sumei pretinsă de către Serghei Cara sub amenințare, dânsul nu o avea, iar în cele din urmă s-a adresat organelor de poliție, fiind realizată reținerea în flagrant a inculpatului Serghei Cara.

Drept urmare, instanța de apel a respins alegațiile inculpatului Cara Serghei de referință la faptul că ar fi depistat că marfa procurată, i-ar fi fost vândută de la magazinul în care activa Igor Costișa la un preț exagerat, în situația în care atât Serghei Cara, cât și Igor Costișa, dar și Vasili Guigov au confirmat că prețul pentru materialele de construcție a fost convenit din start de părți, astfel că inculpatul dacă și ar fi depistat că prețul este mai mare, urma să adreseze pretenții legale vânzătorului nemijlocit, și nicidecum nu persoanei fizice ce o reprezintă, exercitând astfel latura obiectivă a infracțiunii, prin amenințarea lui Igor Costișa, pentru pretinsul fapt că ar fi fost înșelat de ultimul.

Cu referire la latura subiectivă a infracțiunilor specificate la art. 189 Cod penal, instanța de apel a menționat că se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. La calificare, este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate, care, nu cuprinde scopul sustragerii. Existența intenției directe în acțiunile lui Serghei Cara este pe deplin confirmată și ea, datorită nemijlocit faptului că conform relatărilor pătimitului Igor Costișa, cât și ale martorilor audiați, precum și măsurilor speciale de investigații, și-a găsit confirmare deplină cererea de transmitere a banilor, sub aspectul amenințării cu pornirea unei cauze penale, dar și inițierea unor controale la magazinul „Stroy Lux”, unde la acel moment activa Igor Costișa, astfel că aceste acțiuni au fost dictate anume datorită scopului inculpatului Serghei Cara de cupiditate.

În cazul dat, chiar și inculpatul a comunicat că ar fi constatat un pretins prejudiciu de 20 000 lei, totodată și Vasili Guigov fiind audiat în ședința instanței de apel a susținut că Serghei Cara ar fi fost mințit de către Igor Costișa, cu suma de 20 000 lei, deoarece prețul pentru materialele de construcție ar fi fost exagerat de mare.

Astfel, instanța de apel a susținut că, intenția directă și scopul de cupiditate au fost confirmate pe deplin în cursul procesului judiciar, cu atât mai mult că este parțial confirmată și de către inculpatul Serghei Cara, cât și nemijlocit de către pătimitul Igor Costișa, dar și de celelalte probe cercetate suplimentar în ședința instanței de apel astfel că probatoriul vizat exclude careva dubii și incertitudini, după cum consideră apărarea.

Subiectul infracțiunii examinate este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani (în ipoteza consemnată la art. 189 alin. (1) Cod penal) sau 14 ani (în ipotezele consemnate la art. 189 Cod penal al alin.(2)-(6) Cod penal). Inculpatul la momentul comiterii infracțiunii avea vârsta pentru a întruni calitatea de subiect al infracțiunii de șantaj, fiind întrunit și acest element constitutiv al infracțiunii.

Cu referire la argumentele apărătorului Eduard Digore în numele inculpatului precum că la emiterea sentinței instanța nu a dat apreciere și nu a evaluat personalitatea

lui Cara Serghei, instanța de apel a menționat că, de fapt aceste alegații nicidecum nu pot fi puse la baza unui act judecătoresc de achitare, în contextul în care conform rigorilor art. 7 art. 10, art. 101 Cod de procedură penală, instanța de judecată examinează cauza penală, și se pronunță asupra vinovăției/nevinovăției persoanei doar urmare a analizei probelor, și nicidecum urmare a analizei personalității inculpatului, or, aceste circumstanțe urmează a fi verificate la capitolul stabilirii pedepsei, și nicidecum a vinovăției persoanei deferite justiției.

De asemenea, instanța de apel a respins alegațiile apărării precum că Serghei Cara a solicitat banii de la Igor Costișa în mărimea în care a fost înșelat la livrarea materialelor de construcție, prin urmare cererea lui Serghei Cara a fost de a transmite banii care îi aparțin și nu putea fi vorba de transmiterea ilegală, atât timp cât Serghei Cara fiind înșelat la prețul bunurilor procurate, i-a solicitat lui Igor Costișa suma de bani, care îi aparținea cu drept de proprietate, astfel suma de 1 000 Euro a fost solicitată de la Igor Costișa cu titlu de despăgubire, or, legislația civilă prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral cauzat în rezultatul executării necorespunzătoare a obligației civile și în conformitate cu reglementările Legii RM nr.105 XV din 13.03.2003 „cu privire la protecția consumatorului”.

Astfel, instanța de apel a statuat că, cazul în care inculpatul Serghei Cara ar fi constatat că a fost înșelat, după cum pretinde de către Igor Costișa, dânsul urma să se adreseze organelor competente în controlul respectării drepturilor consumatorilor, însă contrar acestui fapt, acesta a acces metoda de amenințare cu adresarea organelor de Poliție, Procuratură, și Inspectoratul Fiscal de Stat, iar acest fapt a fost confirmat inclusiv de către Igor Costișa, cât și de către martorii audiați, dar și nemijlocit prin reproducerea conversației înregistrată pe fișierul „ld20170726191438p068426662”, s-a stabilit că aceasta este purtată între Serghei Cara și Igor Costișa, iar din discuțiile acestora se confirmă vinovăția inculpatului în cele imputate în rechizitoriu.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul avocatului precum că, în cazul în care pretinsa parte vătămată a considerat că a acționat cu toată diligența profesională, și nu era vinovat de calcularea greșită a prețului materialelor de construcție, avea posibilitatea să nu dea curs solicitărilor, refuzând restituirea sumelor, or, însuși Igor Costișa a comunicat în cadrul audierii sale în instanța de fond, și apel că dânsul s-a speriat după ce a fost amenințat că va fi efectuat un control la magazinul în care activa, dar și de faptul că îi va fi pornită o cauză penală, deoarece Serghei Cara îi comunica că are cunoștințe în cadrul organelor de poliție, și ale Procuraturii, astfel că dânsul a conștientizat acest pericol drept unul real și iminent, motiv pentru care neavând altă ieșire din situație a recurs la transmiterea sumei de 30 000 lei, ulterior neavând surse financiare s-a adresat organelor de poliție cu o plângere în acest sens la

data de 27.07.2017, iar ca urmare a și fost pornită cauza penală pe faptul șantajului acestuia.

Mai mult ca atât, instanța de apel a respins alegația apărătorului inculpatului, precum că stabilind un preț necorespunzător materialelor de construcții, dorind ca aceste neclarități să fie soluționate pe ascuns, nu în conformitate cu reglementările legii cu privire la protecția consumatorului, or, necătând la preținsele acțiuni ilegale ale lui Igor Costișa, fapta comisă de către Serghei Cara nu își găsește justificare juridică, în contextul în care inculpatul a recurs singur la amenințări în adresa lui Igor Costișa, amenințări care au fost percepute de către ultimul drept reale și cu urmări grave pentru el.

La fel, instanța de apel a respins argumentul avocatului inculpatului precum că, Serghei Cara i-a adus la cunoștința lui Igor Costișa că pentru acțiunile lui poate fi tras la răspundere în conformitate cu legea, și un dosar penal intentat privitor la acestea acțiuni o să îl coste mult, și că această discuție nu putea fi interpretată ca o lansare de amenințări cu răspândirea unor știri defăimătoare sau compromițătoare. Astfel, Serghei Cara în momentul în care a prevenit partea vătămată de răspunderea în conformitate cu legea, nu a lansat o amenințare în adresa acestuia, iar faptul presupusei adresări ale lui Serghei Cara către organele competente ale statului ar fi inspirat temere lui Costișa Igor, nu demonstrează decât grija acestuia pentru ilegalitățile comise și consecințele care pot surveni. Lui Serghei Cara i-a fost cauzat un prejudiciu material prin acțiunile ilegale comise de către Igor Costișa.

Astfel, instanța de apel a subliniat că apărătorul de fapt, încearcă prin asemenea acțiuni să justifice acțiunile ilegale ale inculpatului, or, anume aceste preținse expresii de preîntâmpinare din partea lui Serghei Cara au și fost percepute drept o amenințare pentru Igor Costișa, de altfel, conform procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigație, controlul transiterii și primirii banilor, efectuate la data de 27.07.2017 s-a constatat că mijloacele financiare în mărime de 20 000 lei au fost transmise lui Vasili Guigov, astfel că chiar dacă inculpatul Serghei Cara a încercat să-și justifice acțiunile sale, prin faptul că Igor Costișa l-ar fi înșelat cu suma de 20 000 lei, lucru ce nu corespunde adevărului, în situația în care primind inițial suma de 30 000 lei, tot Serghei Cara împreună cu Vasili Guigov au mai cerut de la Igor Costișa suplimentar o sumă de 20 000 lei, pentru o așa numită „lecție”, cele susținute de către apărătorul inculpatului nu își găsesc justificare faptică, și cu atât mai mult sunt contradictorii probatoriului administrat.

Nu are substrat factologic nici argumentul apărătorului precum că, reieșind din acțiunile dubioase a lui Igor Costișa, Serghei Cara a solicitat Inspectoratului de Poliție verificarea legalității acțiunilor acestuia printr-o plângere din 16.11.2017, astfel

depunerea acestei plângeri, deși cu o întârziere de peste trei luni nu reflectă și nu demonstrează caracterul legal al acțiunilor inculpatului, cu atât mai mult că trezește dubii depunerea plângerii la o atare perioadă de timp după procurarea materialelor de construcții de la magazinul „Stroy Lux”, unde Costișa Igor activa.

Subsecvent, instanța de apel a respins argumentul apărătorului de referință la faptul că procesul-verbal de ridicare din 27.07.2017 (prin care a fost ridicat de la Costișa Igor extrasul facturii nr. UZO1001455 din 25.07.2017, voi. I f.d. 37), contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima și a doua filă a procesului-verbal de ridicare din 27.07.2017, dar și procesul-verbal de ridicare din 28.07.2017 (prin care a fost ridicat de la Igor Costișa extrasul facturii nr. UZ01001455 din 25.07.2017, telefonul de model LG K10, contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, nu sunt semnate de către persoana care l-a întocmit (vol. f.d. 37), or, conform actului dat, acesta este semnat anume de către ofițerul de urmărire penală al Direcției de Poliție mun. Chișinău, Valerii Țurcanu, iar faptul că pe prima filă nu este semnătura nu poate fi considerat temei de nulitate a acestui act, atâta timp cât formularul actului vizat nu conține semnătura pe prima filă, astfel că acesta este semnat pe a doua filă de către toți participanții, inclusiv persoana care l-a întocmit, ceea ce reflectă respectarea întru tot a cerințelor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, cu atât mai mult că norma în cauză nu face referință anume la procesul-verbal de ridicare.

Instanța de apel a respins argumentul apărătorului precum că, procesul-verbal de examinare a obiectelor din 22.08.2017 (a fost examinat telefonul mobil de model LG K10, vol. I, f.d. 46-47), nu este indicată prin intermediul cărui mijloc tehnic a fost realizată copierea informației din telefonul mobil de model LG K10 pe CD, or, de facto, ridicarea fișierelor a avut loc la data de 02.08.2017, și nicidecum la data de 22.08.2017, când de fapt a avut loc examinarea acestor fișiere.

Mai mult ca atât, conform procesului-verbal de ridicare din 02.08.2017 se atestă că din telefonul mobil de modelul „Lg K10” ce aparține lui Igor Costișa au fost ridicate șapte fișiere, care au fost copiate pe un disc CD, care prin ordonanța și fost a recunoscut absolut legal în calitate de corp delict, iar faptul că nu s-a indicat numărul de identificare a acestui disc nu constituie o încălcare gravă ce ar trage în cele din urmă nulitatea lui ca probă, or, această omisiune, care este una mecanică nu este atât de gravă pentru a justifica o faptă infracțională, în condițiile în care CD-ul a fost anexat la materialele cauzei penale, și cercetat inclusiv în ședința instanței de fond.

Faptul că, procesul-verbal vizat supra nu ar fi fost semnat pe prima filă la fel nu este o încălcare a rigorilor art. 260 alin. (5) Cod penal, deoarece actul vizat conține semnătura tuturor participanților la această acțiune pe a doua filă, ceea ce confirmă respectarea rigorilor de drept la întocmirea acestuia.

De asemenea, instanța de apel a respins și alegațiile apărătorului referitoare la faptul că procesul-verbal de examinare din 25.08.2017 conform căruia au fost examinate înregistrările audio a convorbirilor telefonice între Igor Costișa, Serghei Cara și Vasile Guigov (vol. I, f.d. 50-54), în acest proces-verbal nu este menționat nimic despre ridicarea înregistrărilor audio, care au fost examinate. Totodată, nu este indicat prin intermediul cărui mijloc tehnic (cititor de informație) și prin ce metodă/program licențiat au fost reproduse înregistrările de pe fișierele indicate în rezultatul examinării telefonul mobil de model LG K10 ce aparține lui Igor Costișa, or, de fapt toate aceste date se conțin în actul vizat, și anume este specificat că conform procesului-verbal de ridicare din 02.08.2017 se atestă că din telefonul mobil de modelul „Lg K10” ce aparține lui Igor Costișa au fost ridicate șapte fișiere, care au fost copiate pe un disc CD, care prin ordonanța din 25.08.2017 a și fost recunoscut absolut legal în calitate de corp delict, totodată în calitate de cititor de informație este menționat calculatorul de serviciu, care are următorii parametri „Microsoft Windows 7 Ultimate”.

Instanța de apel a respins argumentul apărătorului precum că procesul-verbal de percheziție din 27.07.2017 conform căruia a fost efectuată percheziția automobilului de model Nissan X-Trail cu n/î CSI 154 în rezultatul căruia au fost depistate și ridicate mijloacele financiare în mărime de 20 000 lei transmise sub control (Vol. I, f.d. 72-73), iar percheziția s-a realizat în lipsa apărătorului contrar art. 69 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, la fel contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală, prima filă a procesului-verbal de percheziție nu este semnată de persoana care l-a întocmit (vol. I, f.d. 104). Or, percheziția a fost efectuată în automobilul lui Vasili Guigov, acestuia fiindu-i explicat dreptul de a fi asistat de avocat nu a înaintat careva obiecții, cu atât mai mult că acest proces-verbal este semnat de către ofițerul de urmărire penală Valerii Țurcanu.

De altfel, în contextul argumentului vizat instanța de apel a reținut că proba dată a fost examinată deja în cadrul cauzei penale care a avut loc conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, în privința lui Vasili Guigov, iar instanța de judecată a examinat legalitatea administrării probelor date, și nu a constatat careva încălcări, cu atât mai mult că prin încheierea judecătorului desemnat cu atribuții de judecător de instrucție din cadrul judecătoriei Chișinău, sediul Centru a constatat respectarea condițiilor legale la efectuarea acestei acțiuni procesuale.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul apărătorului precum că, procesul-verbal de examinare din 08.08.2017, în acest caz, de asemenea nu este indicat prin intermediul cărui mijloc tehnic (cititor de informație) au fost reproduse înregistrările de pe fișierele indicate că s-ar conține pe CD-ul ridicat de la partea vătămată la 08.08.2017, or, conform acestui act se specifică clar că în calitate de cititor

de informație este menționat calculatorul de serviciu, care are următorii parametri „Microsoft Windows 7 Ultimate”.

Astfel, instanța de apel verificând suplimentar legalitatea administrării acestor probe, a ajuns la ferma convingere că de fapt și de drept, rigorile art. art.93 95 Cod de procedură penală au fost pe deplin respectate, cu atât mai mult că argumentele expuse de către apărător nu servesc motiv de nulitate a acestora, în condițiile întocmirii actelor procesuale și a măsurilor speciale de investigații strict conform rigorilor de drept abordate și de către apărător, astfel că careva încălcări de ordin procedural nu s-au confirmat.

Totodată, instanța de apel a respins argumentul apărării precum că, instanța de fond a reținut înregistrările audio obținute de partea vătămată prin imixtiune în viața privată a lui Serghei Cara și Vasile Guigov, fără a fi supuse unui test de proporționalitate dintre scopul urmărit și limitele ingerinței în sfera vieții private chiar a posteriori al temeiniciei interceptării în acest caz din partea unei autorități independente și imparțiale și deci cu violarea art. 8 CEDO, or, fiind supuse verificării circumstanțele constatate pe parcursul urmăririi penale, dar și nemijlocit având în vedere circumstanțele declarate de către pătimitul Igor Costișa, precum și de necesitatea constatării tuturor circumstanțelor infracțiunii s-a constatat că această imixtiune în viața privată este proporțională între scopul urmărit și limitele ingerinței în sfera vieții private, de vreme ce acțiunile date au dus la depistarea și contracararea unei fapte infracționale de șantaj, astfel că aceste acțiuni cu fost pe deplin justificate și legal autorizate.

Instanța de apel a respins poziția apărării cu referire la faptul că, procesul-verbal de percheziție din 27.07.2017, nu putea fi pus la baza sentinței de condamnare și urmează a fi exclusă din dosarul penal de către instanța de fond, deoarece această probă a fost obținută în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală prin încălcarea dreptului la apărare al inculpatului, deoarece organul de urmărire penală trebuia să-1 informeze neîntârziat despre posibilitatea beneficiii de asistență juridică, or, la efectuarea acțiunii de percheziție la domiciliul inculpatului ara Serghei Nicolae, acesta a fost informat despre dreptul de a fi asistat de un avocat, iar la finele procesului-verbal a specificat că nu are careva obiecții formulate, cu atât mai mult că acțiunea procesuală vizată a fost autorizată de către judecătorul desemnat cu atribuții de judecător de instrucție.

Subsecvent, instanța de apel a respins argumentul apărării precum că ofițerul de investigație Sergiu Baida nu a invocat care este cadrul legal ce prevede întocmirea procesului verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații: controlul transiterii banilor din 27.07.2017, conform căruia s-a constatat că mijloacele financiare

în mărime de 20 000 lei au fost transmise lui Vasili Guigov, și nu a făcut referire la vreo normă din Cod de procedură penală în acest proces-verbal. Contrar prevederilor art. 260 alin. (5) Cod de procedură penală nu este semnată prima pagină a acestui proces verbal.

În acest sens, instanța de apel făcut trimitere la prevederile art. 135 alin. (3) Cod de procedură penală, *„acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși cad formal sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii care a început pînă la sau în afara implicării organelor indicate la alin. (2)”*. Reieșind din aceste rigori de drept, instanța de apel a menționat că măsura specială de investigație vizată s-a impus datorită necesității identificării intențiilor cu privire la comiterea infracțiunii, care a fost deplânsă de către Igor Costișa, aceasta în cele din urmă fiind justificată din punct de vedere factic și juridic. De asemenea procesul-verbal al acestei acțiuni procesuale a fost semnat de către persoana care l-a întocmit, astfel că careva pretinse încălcări la capitolul dat lipsesc.

Cu referire la poziția apărării precum că corpurile delictive sunt probele propuse de acuzare care în opinia acestuia confirmă comiterea infracțiunii, acestea se examinează în cadrul cercetării judecătorești fapt care în speță nu a avut loc, în faza dezbaterilor judiciare, apărarea a invocat încălcarea de procedură, care împiedică punerea corpurilor delictive la baza sentinței, astfel că în cadrul cercetării judecătorești au fost cercetate CD-urile cu informația respectivă, adică cu fișierele audio, cât și altă informație, iar părțile nu au avut deplin acces la proba dată, inclusiv și apărarea, care a invocat în acest sens doar unele argumente sterile și formale. Faptul că în ședința instanței de fond nu au fost cercetate mijloacele bănești depistate în cadrul perchezițiilor, cât și alte mijloace de probă, instanța de apel a reiterat că prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 24.11.2017, cauza penală pe învinuire a lui Vasili Guigov de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal a fost disjunsă în procedură separată, pentru a fi examinată în procedură simplificată prevăzută art. 364¹ Cod de procedură penală, iar cauza penală pe învinuirea lui Serghei Cara de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, s-a transmis pentru a fi repartizată aleatoriu altui judecător.

Astfel, instanța de fond corect a constatat că părțile nu au solicitat cercetarea acestor probe, cu atât mai mult că mijloacele bănești confirmă obiectul infracțiunii, și nicidecum latura subiectivă, și latura obiectivă ale infracțiunii de șantaj, la capitolul cărora apărătorul a invocat argumentele sale.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentul apărării precum că încheierea din 17.04.2018 este una vădit ilegală, neîntemeiată, or, instanța de apel a notat că anume instanței de judecată îi revine obligația de a constata dacă solicitarea de a fi sesizată Curtea Constituțională asupra unei probleme de drept, este fundamentată juridic, în sensul ridicării unei probleme de drept, fapt care a și fost făcut la caz, or, nu au fost constatate careva temeiuri privind pretinsa neclaritate a textului legii, vizat la art. 189 Cod penal. Mai mult, argumentele apărătorului la capitolul dat, nu au un substrat factologic, datorită faptului că nu s-a indicat anume în contradicție cu care normă de drept constituțional este norma art. 189 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis că, este nefondat alegația avocatului precum că la examinarea cererii privind sesizarea Curții Constituționale, instanța de fond ar fi avut o atitudine părtinitoare acuzării, și neîntemeiat și abuziv a constatat că scopul apărării este de a suspenda cauza, or, s-a constatat just că de fapt, scopul apărării a fost nu anume acela de a verifica conformitate textului art. 189 Cod penal, cu legea fundamentală a RM, dar anume de suspendare a examinării acestei cauze penale în fond.

În contextul analizei menționate supra, instanța de apel a subliniat și faptul că prin decizia Curții Constituționale din 15.10.2018 s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „*amenințând [...] cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele*” din art. 189 alin. (1) Cod penal, ridicată de către avocații Veronica Mihailov-Moraru și Eduard Digore, în dosarul nr. Ia-1320/2018, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, lecturând decizia dată de Curtea Constituțională, instanța de apel a conchis că excepția de neconstituționalitate este nefondată, deoarece ține de competența instanțelor de judecată să interpreteze, să clarifice și să înlăture dubiile referitoare la aplicarea prevederilor contestate din articolul 189 Cod penal.

Drept urmare, instanța de apel a conchis că, actul judecătoresc de condamnare pronunțat la caz, în partea încadrării juridice și stabilirii vinovăției este unul legal, întemeiat și motivat, astfel că în această parte sentința judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 15.06.2018 urmează a fi menținut, fiind constatat că alegațiile apărării la capitolul dat sunt formale și convenționale.

La individualizarea pedepsei în privința inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, art. 61, și art. 75 Cod penal, constatând în acest context că cerințele și argumentele expuse în apelul declarat de către acuzatorul de stat sunt fondate și întemeiate.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, instanța de fond eronat a individualizat pedeapsa penală, și incorect a ajuns la concluzia că unica sancțiune penală care va duce la corectarea și reeducarea inculpatului Serghei Cara, este sancțiunea penală neprivativă de libertate. Conform sentinței, instanța de fond a numit inculpatului, o pedeapsă în formă de închisoare, pe un termen de 5 ani, soluție care însă vine în contradicție cu sancțiunea normei de condamnare, care prevede pedeapsa în formă de închisoare de la 7 la 10 ani cu amendă în mărime de la 1850 la 2350 unități convenționale.

Așadar, instanța de fond nejustificat a redus pedeapsa închisorii sub limita minimă prevăzută de lege de la 7 ani la 5 ani închisoare, cu atât mai mult fără a justifica această reducere, și fără a constata și careva circumstanțe excepționale, așa cum dictează norma art. 79 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că de fapt, nefiind identificate careva circumstanțe excepționale, și cu atât mai mult nici nefiind aplicat art. 79 Cod penal, instanța de fond a dispus reducerea din limita minimă de pedeapsă a termenului de 5 ani, ignorând și rigorile art. 90 alin. (1) Cod penal, care indică clar că „dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă”.

Drept urmare, instanța de apel analizând materialele cauzei penale a conchis că, inculpatul anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv la locul de trai și muncă, este celibatar, licențiat în medicină, medic-rezident al Institutului de Neurologie, participant al Conferințelor științifice și seminare de formare formatori în domeniu, deținător al diplomelor de merit conform specialității deținute (f.d. 104-113, vol.II).

În aceste circumstanțe, instanța de apel nu a stabilit careva impedimente legale pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, stabilindu-i inculpatului pedeapsa cu închisoarea pe termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată a pedepsei pe o perioadă de probațiune, cu aplicarea unei amenzi în mărime de 1850 unități convenționale, ce constituie 92 500 lei, iar în conformitate cu art. 90 Cod penal, a dispus suspendarea condiționată a pedepsei pe o perioadă de 3 ani.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Igor Costișa, privind încasarea de la inculpatul Serghei Cara a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în

mărime de 5 000 lei, instanța de apel în conformitate cu art. 219, art. 220, art. 221 Cod de procedură penală, dar și rigorile art. 1398 alin. (1) și art. 1422 alin. (1) Cod civil, a ajuns la concluzia ca instanța de fond corect soluția instanței de fond, atâta timp cât urmare a infracțiunii de șantaj, amenințărilor din partea inculpatului, dar și de celelalte circumstanțe.

Astfel, instanța de apel a menționat că, suma de 5 000 lei este una pe deplin justificată, în calitate de prejudiciu moral, or, această sumă este de natura de a recupera suferințele morale suportate de către pătimitul Igor Costișa, fiind proporțională suferințelor ultimului, dar și fiind numită având în vedere situația materială reală a inculpatului, precum și faptul că însuși condamnarea inculpatului pentru fapta de șantaj, constituie un remediu moral eficient pentru Igor Costișa.

Instanța de apel a respins ca nefondată alegația apărătorului inculpatului precum că parte vătămată nu a prezentat nicio probă privind prejudiciul moral care i-a fost cauzat, în situația în care anume circumstanțele comiterii infracțiunii, precum și nemijlocit gravitatea faptelor comise de către inculpat, dar și împrejurările de ordin obiectiv, cum sunt retrăirile, suferințele morale, denotă clar și fără echivoc existența unui prejudiciu de ordin moral.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a deciziei în partea stabilirii pedepsei penale, cu remiterea cauzei spre rejudecare în această parte în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate procurorul indică că, partea descriptivă a deciziei este contradictorie, or, instanța casează sentința susținând că la caz nu există circumstanțe excepționale, însă la final ia în calcul la stabilirea pedepsei penale prevederile art. 79 Cod penal.

Mai mult decât atât, procurorul susține că, instanța de apel nu a motivat decizia în această parte și a omis să indice care sunt circumstanțele excepționale în această speță.

5.1. Împotriva deciziei declară recurs ordinar avocatul Eduard Digore în numele inculpatului Serghei Cara și ultimul, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea cerințelor indicate în recurs, recurenții susțin că inculpatul nu se face vinovat de cele indicate în rechizitoriu, or, ultimul a încercat să soluționeze litigiul apărut între acesta și Igor Costișa pe cale extrajudiciară și nu l-a șantajat pe ultimul ci doar l-a preîntâmpinat.

Apărătorul Eduard Digore menționează că instanța de apel nu a dat un răspuns clar tuturor alegațiilor din cererea de apel și a apreciat probele unilateral.

De asemenea, apărarea remarcă că, instanța de apel a comis erori în partea admiterii acțiunii civile înaintată de către Igor Costișa, or, instanța nu motivează în această parte decizia, și anume sub aspectul, care au fost suferințele psihice suferite de ultimul.

Totodată, recurenții susțin lipsa semnelor constitutive ale infracțiunii de șantaj în varianta tipică a acesteia, instanța de apel întemeindu-și decizia doar în baza presupunerilor.

Recurenții subliniază că, atât instanța de fond, cât și apel imputând inculpatului comiterea infracțiunii de două sau mai multe persoane nu descrie clar acțiunile fiecărui participant și dacă aceștia împreună au realizat latura obiectivă a infracțiunii de șantaj.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

6.1. Cu referire la recursul declarat către procuror, instanța de recurs ordinar remarcă că, autorul recursului indică ca temeiuri de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Cu referire la temeiul invocat de către recurent precum că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel*”, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că, pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile procurorului care indică că, instanța de apel eronat a aplicat la stabilirea pedepsei inculpatului prevederile art. 79 Cod penal, iar în motivare susține că la cauză nu au fost stabilite circumstanțe excepționale, or, instanța de apel în partea descriptivă a decizie indică clar toate circumstanțele atenuante, și anume „*inculpatul anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv la locul de trai și muncă, este celibatar, licențiat în medicină, medic-rezident al Institutului de Neurologie, participant al Conferințelor științifice și seminare de formare formatori în domeniu, deținător al diplomelor de merit conform specialității deținute*”, care au dus la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal (vezi pct. 4.1. din prezenta decizie).

Totodată, Colegiul penal subliniază că, în pofida faptului că art. 79 Cod penal, este o normă ce constituie o excepție de la regula generală stabilită la art. 75 alin. (1) Cod penal, totuși la baza aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, sunt atât criteriile generale de individualizare, care au un caracter special, cât și circumstanțele legate de aceste criterii, inclusiv circumstanțele atenuante care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei.

Mai mult, Colegiul penal susține că, alegerea modalității aplicării pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege de către instanța de apel a fost argumentată, aceasta ținând cont de gradul influenței circumstanțelor excepționale asupra micșorării esențiale a gravității faptei, a consecințelor ei, precum și asupra micșorării pericolului persoanei infractorului.

Astfel, Colegiul penal susține poziția instanței de apel care a constatat că, este irațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite, or, instituția suspendării executării pedepsei penale, poate fi aplicat în respectiva cauză penală.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiurile indicate de către recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de

implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Eduard Digore în numele inculpatului, Colegiul penal remarcă că din conținutul cererii de recurs se deduce temeiurile prevăzute de pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, având în vedere că apărătorul critică vinovăția inculpatului, considerând că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, solicitând ca inculpatul să fie achitat de sub învinuirea imputată.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele inferioare, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că faptele incriminate în actul de învinuire a fost comis de către Serghei Cara.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept.

Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare.

Cu referire la alegațiile apărării precum că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat soluția cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Dar, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de către recurent, Colegiul penal le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nicio gravă eroare de fapt de către

instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

De asemenea, Colegiul penal respinge criticele expuse de partea apărării precum că, instanța de apel eronat a admis solicitarea părții vătămate privind încasarea sumei de 5 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, sub aspectul că nu a indicat care suferințe psihice au fost suferite de Igor Costișa. Or, având în vedere esența încălcării invocate de către apărătorul inculpatului, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte, care constituie componentă de infracțiune, este în drept să ceară, în condițiile legii procesual-penale, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune. Exercițarea acțiunii civile depinde de voința părții vătămate, care consideră că a suferit un prejudiciu în urma infracțiunii comise de inculpat.

Art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În cazul în care partea vătămată a fost recunoscută ca parte civilă și a înaintat acțiunea civilă, aceasta este soluționată de instanță în ordinea prevăzută de art. 225 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal se raliază constatărilor instanțelor de fond și susține că instanțele corect, având la bază prevederile din art. 219 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, au conchis că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală, precum și repararea prejudiciului moral.

Totodată, este important de a specifica că soluția adoptată în partea acțiunii civile este motivată de către instanța de fond, hotărâre menținută de instanța de apel în această parte, și în acest sens Colegiul penal menționează că potrivit art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul ilicit cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În acțiunea civilă, partea vătămată a menționat expres că în urma acțiunilor infracționale săvârșite de către inculpat a avut de suportat un prejudiciu de natură morală, iar estimarea acestui prejudiciu este 20 000 lei.

Însă, instanța de fond la estimarea cuantumului prejudiciului moral a ținut cont de prejudiciile cauzate personalității afective, categoria în care intră suferințele psihice, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare.

Astfel, Colegiul penal susține că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia că, prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei, solicitat de către partea vătămată este exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului, indicând că suma de 5 000 lei, este echitabilă și în corespundere cu legislația națională și europeană.

De asemenea, instanța de recurs ordinar remarcă că, aprecierea prejudiciului moral se face de către instanța de judecată care ia în calcul criteriile specificate în prevederile art. 1423 Cod civil și se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității.

Colegiul penal reamintește că, sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Reieșind din cele consemnate mai sus, Colegiul penal conchide că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent, hotărârea contestată fiind bazată pe motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura civilă, iar din aceste considerente constată că recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Valentina Bradu și avocatul Eduard Digore în numele inculpatului și ultimul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Cara Serghei XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *07 august 2020*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan